

Persepolis

Tot i que no m'agrada gaire utilitzar l'adjectiu 'increïble', en el cas de *Persepolis* no hi ha més remei que posar-la al costat del substantiu 'cas', perquè la realitat és que costava d'imaginar que una pel·lícula d'animació, en blanc i negre per afegit, sobre els trenta darrers anys de la història de l'Iran s'arribés a estrenar a Mallorca i que, a més a més, estigués setmanes en cartellera. Però bé, el fet es aquí i segurament cal agrair al 'boca a boca' que això hagi passat, pel bé dels espectadors que l'han gaudida fotograma rere fotograma.

Persepolis és la història de Marjane, una nina de deu anys que creix a l'Iran de la revolució islàmica i és amb la seva mirada que l'espectador veu que les esperances que hi havia posat el poble, després de l'enderrocament del xa de Pèrsia, se'n van en orris quan els fonamentalistes arriben al poder. Però Marjane és llesta i agosarada i aconsegueix enganyar els "guardians socials", amb la qual cosa pot descobrir Abba, el punk i Iron Maiden. Sos pares, atemorits perquè Marjane no sigui perseguida per les seves idees, l'envien, amb catorze anys, a Viena, on s'adapta prou bé. Ara bé, el sentiment fort de soledat fa que retorni a Iran, tot i que això suposi haver de seguir les normes islàmiques més estrictes. Després d'un període en què finalment no s'arriba a ajustar a la nova situació, decideix tornar a Europa, concretament a França, on haurà de començar una altra vida de nou.

Aquesta història verídica va ser narrada en forma de còmic per Marjane Satrapi l'any 2001. De caràcter autobiogràfic, va guanyar el Premi Autor Revelació de 2001 i el Millor Guió de 2002 al Festival Internacional d'Angulema. Sis anys més tard, l'autora, conjuntament amb el també il·lustrador francès Vincent Paronnaud, en dirigeix la versió cinematogràfica, que recull de manera fidedigna el tipus de dibuix i la càrrega crítica de l'obra impresa.

Persepolis és una pel·lícula plena d'encerts, en què destaca especialment la manera com tracta, lleugerament i sense dosis de moralitat, la percepció que la infància té de la situació política i social immediata, com molt bé mostra l'escena en què Marjane i un grup d'amics volen linxar —literalment— un altre infant, per l'únic motiu de ser fill d'un policia que va torturar presoners comunistes durant els darrers anys del xa de Pèrsia; o quan la protagonista parla amb Déu, perquè creu que ha vingut al món per complir una missió important.

Esperem ara que aquesta pel·lícula hagi romput d'una vegada la idea que el cinema d'animació només és cosa d'infants i que no pot tractar temes "seriosos", com és el de la supervivència física i, sobretot, psicològica en temps de privació de llibertats. En tot cas, però, no n'és aquest el punt més remarcable, sinó la humanitat que transmet,

encarnada magistralment pel personatge de l'àvia de la protagonista, amb la veu de la veterana actriu Danielle Darrieux en la versió original francesa.

Cassandra's Dream

La darrera obra estrenada per Woody Allen tanca una trilogia de pel·lícules que tenen com a nexe comú el fet d'haver estat rodades a Londres. La primera va ser *Match Point* (2005), seguida de *Scoop* (2006), totes dues amb Scarlett Johansson com a protagonista femenina, i amb Jonatahn Rhys Meyers com a contrapunt masculí en la primera i Hugh Jackman a *Scoop*.

Mentre que *Match Point* fluctuava entre l'humor negre i el costumisme de les classes altes britàniques, amb un final que es decantava, gairebé sense témer-te'n, en una de les imatges més pessimistes de la natura humana, *Scoop* no va més enllà d'una mena *divertimento* amb alguns moments bastant hilarants que juguen amb l'humor negre, però que, per contra, té un dels finals pitjors dirigits pel realitzador de Nova York.

Cassandra's Dream se situa enmig de les dues obres. No arriba a tenir el poder d'incisió que era fins i tot dolorós a *Match Point*, però tampoc

no cau en certes elements fallits que es veien a *Scoop*.

Segurament el punt que Allen ha manejat amb poc encert ha estat la manera com ha mostrat els personatges: són massa plans i poc creïbles com a gent de classe social baixa amb ínfules que no arriba a assolir un status superior. Hi ha l'opinió fonamentada que afirma que Woody Allen forma part de l'elit cultural i econòmica novaïorquesa i, per tant, la coneix i en pot fer una crítica fundada, però la visió que té de la classe treballadora anglesa és més aviat pobra i així també ho transmet a *Cassandra's Dream*. A més, la presència de Colin Farrell com a persona turmentada pels remordiments és més aviat histriònica i no ajuda gens a fer versemblant el personatge que interpreta. En tot cas, la fredor que traspuja el final rescabala amb escriure les incongruències que hi ha al llarg del metratge.

I com vaig dir a la crítica de *Match Point*: "És una llàstima que no poguéssim veure aquesta pel·lícula en versió original." Pitjor encara, perquè dos anys després, el doblatge d'aquella sembla cent vegades millor que la de *Cassandra's Dream*, amb la sensació que s'havia encarregat a un grup d'aficionats que hi havíem posat bona voluntat, però ben poca perícia. ■